Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 977 Wijziging van de Wet publieke gezondheid tot incorporatie van de Regeling andesvirus

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het andesvirus (een variant van de hantavirussen) is met de op 8 mei 2026 in werking getreden Regeling andesvirus (Stcrt. 2026, 18001) aangewezen als een A2-infectieziekte als bedoeld in artikel 1, onderdeel e, van de Wet publieke gezondheid (hierna: Wpg). Het RIVM had daartoe geadviseerd vanwege een uitbraak van het andesvirus aan boord van het schip m/v Hondius en omdat opvarenden van dit schip naar Nederland zouden komen en het andesvirus een ernstig ziektebeeld kan veroorzaken dat gepaard gaat met een hoge mortaliteit (20–35%). Daarnaast waren er aanwijzingen dat het andesvirus van mens op mens overgedragen kon worden en dat deze overdacht al plaats kon vinden voor men klachten ontwikkelde. De Tweede Kamer is bij brief van 8 mei 2026[1] geïnformeerd dat het advies van het RIVM om het andesvirus aan te wijzen als een A2-infectieziekte zou worden overgenomen. In lijn met het advies van het RIVM zijn overige varianten van het hantavirus C-infectieziekten gebleven. Daarnaast is de Tweede Kamer bij brieven van 11 mei 2026[2], 15 mei 2026[3], 21 mei 2026[4] en 22 mei 2026[5] op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen omtrent het andesvirus, zoals over het aantal infecties gerelateerd aan de uitbraak op de m/v Hondius.

Een infectieziekte wordt aangewezen als A2-infectieziekte, als een uitbraak ervan een zodanige omvang aan kan nemen dat het maatschappelijke leven erdoor wordt ontwricht of dreigt te ontwrichten. Een A2-infectieziekte noopt daardoor tot het onverwijld nemen van maatregelen bij een (vermoeden van) besmetting met deze infectieziekte. Bij een A2-infectieziekte kunnen maatregelen gericht op het individu worden genomen, zoals onderzoek en isolatie in de zin van artikel 31 van de Wpg, of quarantaine in de zin van artikel 35 Wpg, of een verbod van beroepsuitoefening in de zin van artikel 38 Wpg, en kunnen de maatregelen met betrekking tot het vrije verkeer van personen, in de zin van artikel 53, tweede lid, Wpg worden getroffen. Deze wettelijke maatregelen strekken

[1] Kamerstukken II 2026/27, 25 295-2270.
[2] Kamerstukken II 2026/27, 25 295-2271.
[3] Kamerstukken II 2026/27, 25 295-2275.
[4] Kamerstukken II 2026/27, 25 295-2276.
[5] Kamerstukken II 2026/27, 25 295-2277.

kst-36977-3
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

ertoe om (vermoedelijke) gevallen zo vroeg mogelijk op te sporen en verdere besmettingen te voorkomen. Ook geeft de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport leiding aan de bestrijding van een epidemie (of een directe dreiging daarvan) van een infectieziekte behorend tot groep A2.

Hoewel het aantal infecties, inclusief sterfgevallen, door alle ingezette maatregelen beperkt is gebleven, adviseert het RIVM om het andesvirus permanent te bestendigen tot groep A2. Het RIVM adviseert dit vanwege het ernstige ziektebeeld, de hoge mortaliteit en het feit dat het andesvirus van mens op mens overdraagbaar is gebleken. De combinatie van een hoge mortaliteit en de mogelijkheid dat het andesvirus ook in de toekomst met reizigers naar Nederland kan komen, noodzaakt tot een permanente aanwijzing van het andesvirus als A2-infectieziekte. Bij een dergelijke ernstige infectieziekte is het immers essentieel ter bescherming van de volksgezondheid om bij gebrek aan vrijwillige medewerking zo nodig wettelijke maatregelen op te kunnen leggen aan de personen die (mogelijk) besmet zijn met het andesvirus en hun contacten. Bovendien is het noodzakelijk dat deze maatregelen te allen tijde en onverwijld getroffen kunnen worden teneinde verspreiding van het andesvirus te voorkomen. Door nu te bestendigen dat het andesvirus een A2-infectieziekte is, gaat geen kostbare tijd verloren (aan het aanwijzen van het andesvirus als A2-infectieziekte) zodra zich een geval in Nederland voordoet en daadwerkelijk overgegaan moet worden op het treffen van (op het individu gerichte) maatregelen.

Voor voortduring van de aanwijzing als A2-infectieziekte vereist artikel 20, vierde lid, Wpg dat binnen acht weken na het tot stand komen van de betreffende ministeriële regeling een voorstel van wet tot incorporatie van die regeling aan de Tweede Kamer wordt gezonden. Daartoe strekt het onderhavige wetsvoorstel.

Ten aanzien van de regeldruk als gevolg van het onderhavige wetsvoorstel geldt het volgende. Voor A2-infectieziekten geldt een meldplicht voor zowel vermoedelijke als besmette gevallen en dient een melding onverwijld te worden gedaan bij de GGD. De opschaling van het andesvirus, als zijnde een variant van de hantavirussen, van groep C[6] naar groep A2 behelst dus een verhoging van de regeldruk. De totale regeldruk zal echter naar verwachting gering zijn, omdat het gastheerreservoir van dit virus, de langstaartige kleine rijstrat (Oligoryzomys longicaudatus) niet in Nederland voorkomt.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen (omvangrijke) gevolgen voor de regeldruk heeft.

In de inwerkingtredingsbepaling is afgeweken van de vaste verandermomenten vanwege het feit dat het hier om spoedregelgeving gaat.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
S.T.M. Hermans

[6] Voor een C-infectieziekte geldt alleen een meldplicht voor besmette gevallen en dient de melding binnen 24 uur te worden gedaan, wat betekent dat de melding tijdens de reguliere werktijden kan worden gedaan ex artikel 22, tweede lid, Wpg.